Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO.-170. — ŠTEV. 170. | NEW YORK, THURSDAY, JULY 21, 1932. — ČETRTEK, 21. JULIJA 1932 | VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

NA PRUSKEM JE UVEDENA VOJAŠKA DIKTATURA

PREDSEDNIK HINDENBURG JE IMENOVAL PAPENA ZA DRŽAV. KOMISARJA PRUSKE

V Berlinu je bilo proglašeno obsedno stanje. — Vlada hoče s tem preprečiti politične izgrede. — Notranji minister ni hotel sprejeti prve vladne odredbe za ustanovitev miru. — Vojaštvo je zastražilo prusko državno ministrstvo. — Policijski načelnik Greszinski je bil aretiran.

BERLIN, Nemčija, 20. julija. — Nemška vlada je s staro vojaško natančnostjo naglo postavila diktaturo nad Prusijo in razglasila obsedno stanje nad Berlinom in Brandenburgom.

Prvi korak k temu je napravil s svojo odredbo predsednik Hindenburg. Ta odredba je izvajala na vlado močan pritisk, da vstavi politične nemire, ki so do sedaj zahtevali nad 100 mrtvih in 1200 ranjenih.

Kancler von Papen je bil imenovan za komisarja Prusije, župan v Essenu Franz Bracht pa za njegovega namestnika z diktatorsko oblastjo.

Obsedno stanje je bilo razglašeno, ko je pruski notranji minister Karl Severing odklonil sprejeti prvo vladno odredbo za preprečenje nemirov in je izjavil, da se umakne samo sili.

General Gerd von Runsteda poveljnik tretjega okraja Reichswehra je bil postavljen na čelo obsednega stanja v Berlinu in Brandenburgu. Njemu je bilo tudi podeljeno poveljstvo nad vse policijo.

Kancler von Papen je odločil, da odstrani iz pruskega kabineta samo ministrskega predsednika Brauna in notranjega ministra Severinga, druge ministre pa bo pustil kot svoje namestnike.

Poleg tega, da je Bracht bil imenovan za izvrševalnega diktatorja, bo tudi prevzel po ministru Severingu notranje ministrstvo.

Predsednik Hindenburg je izdal to odredbo samo v namenu, da vzdrži red v Prusiji in da bo to samo začasno.

Vlada zatrjuje, da so druge države uspešno preprečevale komunistične nemire, medtem ko jih Prusija ni. Severing in drugi vladni uradniki so podpirali komunizem s tem, da so napadali osredno zvezno vlado.

Načelnik berlinske policije in njegov namestnik sta odstopila. Takoj nato je vojaštvo zavzelo prusko državno ministrstvo v Berlinu.

BERLIN, Nemčija, 20. julija. — Socijalistični policijski načelnik v Berlinu, Greszinski, njegov zastopnik dr. Weiss in poveljnik varstvene policije Heimannsberg, so bili nasiljeno odstavljeni iz uradov, ker niso hoteli iti prostovoljno.

Pod poveljstvom novega policijskega načelnika Kurta Melchera so vdrli vojaki v policijsko načelstvo ter vse tri aretirali. Na stotine demonstrantov je spremljalo aretirance do kaznilnice Moabit.

Ko so podali pismeno izjavo, da ne bodo prevzeli svojih prejšnjih vladnih poslov, so bili izpuščeni.

Z novimi odredbami so odpravljene vse ustavne svoboščine, med njimi tudi svoboda zborovanja in tiska.

Smrtna kazen je določena za veleizdajo, požig, zaroto in odpor proti državni oblasti. S smrtjo bo kaznovan tudi tisti, pri katerem bodo našli eksplozivna sredstva.

BERLIN, Nemčija, 21. julija. — Opolnoči, ko je bila proglašena na Pruskem diktatura, je zavladalo v Berlinu veliko razburjenje. Komunistična stranka je poskušala tukaj, v Brandenburgu in v drugih mestih proglašiti štrajk proti kabinetu.

Vojni minister Schleicher, ki je znan kot vodilna sila v kabinetu, je bil pripravljen v slučaju potrebe proglasiti komunistično stranko za nepostavno ter razširiti kontrolo armade, ako bi se završili nadaljni nemiri.

MONAKOVO, Bavarska, 20. julija. — Bavarska vlada je danes naprosila državno sodišče v Lipskem, naj razsodi, če ima zvezna vlada pravico posegati v delokrog državnih vlad. Bavarska vlada in vlade drugih držav odločno protestirajo proti imenovanju državnega komisarja, ki ima diktatorsko oblast, češ, da so s tem kršene pravice posameznih nemških držav.

Mussolini je odstavil Grandija

BUTLER PRI VETERANIH

General Butler pozivlja veterane, da drže skupaj. — Policija straži Belo hišo. — Pregnala 50 veteranov.

Wahsington, D. C., 20. julija. Ob solnčnem zatonu je prišel general Smedley D. Butler v tabor veteranov in jih je spodbujal k vztrajnosti in slogi.

— Vsakdo, ki je nosil uniformo Združenih držav, — je rekel general Butler, — je drugačen človek kot so pa drugi.

Veterani so mu burno ploskali.

General je slekel svoj suknjič, zavihal rokave, odpel ovratnik, predno je pričel govoriti.

— Šel bi po celi deželi, da bi se združil z vojaki in vi ste vojaki, kajti v celi deželi ste najboljša družba, ki vzdržuje red. Imate disciplino kot vsaka armada.

— Ako ne držite skupaj, niste prokleto nič vredni. Sedaj vas morejo imenovati potepuhe, toda leta 1917 vas niso tako imenovali. V čast si štejem, da vam morem danes govoriti.

To so bile za veterane prave besede, da so mu v diviem veselju pritrjevali.

General Butler, kateremu so pred nekaj meseci v njegovem govoru zaprli radio, ker je izgovoril besedo "hell" (pekel), je v svojem govoru rabil razne kletve, ker je vedel, da pred njim ne stoji radio.

— Ne kateri bodo rekli, da sem tukaj in nekaj iščem. Pa to je laž. Ničesar nočem in nikdo mi ne more ničesar.

— Ako greste domov, pustite svoje voditelje tukaj, da gledajo za vaše koristi in ako greste domov, pojdite v novembru na volišče in poženite vrage iz njih, ki so sedaj proti vam. Dobro veste, kdo so vaši nasprotniki.

— Možje, — je kričal, — bil sem kandidat za senatorja v Pennsylvaniji in sem se potegoval za bonus, pa sa me hudičevo pobili. Toda svojega mišljenja nisem prokleto niti najmanj izpremenil.

Dopoldne je okoli 50 veteranov skušalo piketirati Belo hišo, toda policija jih je razgnala. Vrata do Bele hiše so večinoma zaklenjena; katera pa so odprta, so močno zastražena. Policija je naznanila, da dva bloka od Bele hiše ni dovoljena nobena demonstracija.

Veteranski urad je naznanil, da je do sedaj zaprosilo za prevoz domov 2805 veteranov. Policija ceni, da je v glavnem mestu še 11,280 veteranov, veterani sami pa trdijo, jih je še 22,800.

Tekom dneva so se živila zelo skrčila in v blagajni je samo še $238.

VEDNO BOLJ NUJNE ZAHTEVE ZA POMOČ

Krajevne oblasti kontrolirajo položaj v Marseilles, Ill.— "Armada lačnih" je korakala mimo državnega kapitola v Indianapolis.

Marseilles, Ill., 20. julija. — Pri gradbi Waterway jezu je prišlo do resnega boja med unijskimi in neunijskimi delavci. Nekateri so imeli revolverje, drugi palice, nekateri so se pretepali s pestmi.

Uradniki kompanije, ki gradi jez, so izjavili, da so unijski delavci skušali pregovoriti neunijske delavce, ki so že zaposleni pri družbi, da se pridružnjo uniji. Unijski delavci, katerih eden je bil ubit, zatrjujejo, da niso nikomur prigovarjali, da bi se pridružili uniji, temveč so mirno prišli na kraj, da vprašajo za delo.

Stotnija vojaštva je bila na kraju izgredov skozi noč, zapriseženi so bili posebni šerifi in imenovani posebni policisti, da pazijo na dogodke. Krajevne oblasti pa so sporočile, da imajo položaj pod kontrolo in da ne potrebujejo nobene nadaljne pomoči.

Indianapolis, Ind., 20. julija. — Velika množina brezposelnih, ki se imenujejo "armada lačnih", je korakala mimo državnega kapitola, noseč rdeče zastave. Posrečilo se jim je, da so v zbornico poslali enega svojega zastopnika.

Glavni skupini, katero cenijo na več sto mož, je bil zabranjen dostop do kapitola, toda postavili so se po stopnicah ravno pod okni zborovalne dvorane.

Izvoljeni zastopnik "lačnih", Wenzell Stocker, je rekel v zbornici poslancem, da mora zbornica dovoliti pomoč, ali pa bodo zopet prišli, toda ne s peščico delegatov, temveč s celo armado in bodo piketirali kapitol.

TRIDESET-URNI DELOVNI TEDEN

Značilna pretnja izvršilnega odbora Ameriške Delavske Federacije. Mehanizirana industrija zamore zaposliti le petdeset milijonov oseb.

Po včerajšnji seji izvršilnega odbora Ameriške Delavske Federacije je podal predsednik Willam Green izjavo, v kateri poziva predsednika Hooverja, naj skliče novo gospodarsko konferenco.

Predsednik naj apelira na razsodnost gospodarskih voditeljev ter naj jih pregovori, naj takoj uvedejo tridesetURNI delovni teden v svojih tovarnah.

— Mehanizacija industrije je tako napredovala, — je rekel Green, — da ne more dobiti zaposlenje več kot 50 milijonov oseb. Ako hočemo obdržati sedanji delovni teden, moramo odpraviti stroje.

— V tri leta trajajoči krizi niso tovarnarji storili drugega kot da so neprestano krčili plače.

— Ameriškim delavcem so bile znižane plače za petnajst tisoč milijonov dolarjev na leto. Umevno je, da je vsled tega nakupna sila naroda zntno padla.

SPOR MED PARAGUAYEM IN BOLIVIJO

Med južno - ameriškima republikama se je zopet unel spor zaradi Chaco okraja. — Prebivalstvo zahteva vojno.

La Paz, Bolivija, 20. julija. — Med republikama Bolivijo in Paraguayem je zopet izbruhnil stari mejni spor zaradi province Chaco. Razburjene ljudske množice so korakale po mestu ter pozivale vlado, naj napove vojno.

Včeraj so namreč dospela sem poročila da je 300 paraguayskih vojakov napadlo v spornem ozemlju trdnjavo Mariscal ter da se vrše v tamošnji okolici vroči boji. Dva bolivijska vojaka sta padla, večje število jih je bilo pa ranjenih.

Na trgu pred predsedniško palačo se je zbralo nad deset tisoč oseb, ki so neprestano kričale: Napovejte vojno!

Predsednik Salamanca je podal izjavo, v kateri pravi, da bo bolivijski narod znal obračunati z napadalcem. Vse naj bo pripravljeno, da za slučaj potrebe služi domovini.

Nato se je vršila kabinetna seja, na kateri so ministri razpravljali o položaju.

SI ZNA POMAGATI

Plymouth, Vt., 20. julija. — John Coolidge, sin bivšega predsednika Calvina Coolidge si zna pomagati. Ko je prišel s svojo ženo v domačo hišo, ni zanj bilo postelje. Vzame dve "kobili" za žaganje drv, pribije na nje nekaj desk, položi nanje blazino in imel je posteljo za odpočitek.

DINO GRANDI BO NEMARA POSLANIK V WASHINGTONU

RIM, Italija, 20. julija. — Italijanski zuanji minister Dino Grandi je v veliki vladni izpremembi, katero je odredil Mussolini, odstopil. Pri tej izpremembi je bilo odstavljenih pet ministrov in enajst njihovih namestnikov. — Mussolini je obdržal dvoje izmed praznih ministrskih mest.

To je prva izprememba v italijanskem ministrstvu od l. 1929.

To izpremembo označujejo nekateri kot nov Mussolinijev poizkus, da privede v vlado novo kri, ne da bi izpremenil politiko.

Pet ministrov, ki so resignirali, je: Dino Grandi, Alfredo Rocco, justični minister; finančni minister Antonio Mosconi; naučni minister profesor Balbino Giulialmi in minister korporacij Giuseppe Bottai.

Mussolini, ki je ministrski predsednik in obenem notranji minister, si je pridržal tudi zunanje ministrstvo in ministrstvo za korporacije.

Med pomožnimi ministri, ki so so bili odpuščeni, je tudi Francesco Giunta, ki je bil Mussolinijeva desna roka.

Najbolj poznani med vsemi je elegantni, mladi zunanji minister Dino Grandi, ki je igral velike vloge na mednarodnih konferencah in pogajanjih.

Preteklo leto je bil v Združenih državah in je imel s predsednikom Hooverjem važne konference, ki so sledile obisku angleškega ministrskega predsednika Ramsay MacDonalda in francoskega ministrskega predsednika Lavala. V Ameriki je bil deležen časti, kot angleški in francoski ministrski predsednik.

Mussolini, ki je imel šest ministrstev, predno je postavil dosedaji kabinet leta 1929, si je sedaj zopet vlel polovico svoje oblasti. Poleg tega, da je sam prevzel zunanje ministrstvo in ministrstvo za korporacije, je tudi prevzel vse odnošaje z Vatikanom s tem, da je odvzel pravosodnemu ministrstvu oddelek za vero in ga priklopil notranjemu ministrstvu.

Imenoval je naslednje ministre: za justičnega ministra Pietro de Francisco; za finančnega ministra Guido Jung in za naučnega ministra Francesco Ercole. De Francisci je rektor rimskega vseučilišča, Ercole pa rektor vseučilišča v Palermi.

Rim, Italija, 20. julija. — Dino Grandi, ki je odstopil kot zunanji minister, bo najbrže imenovan za poslanika v Washingtonu. Mogoče pa je tudi, da bo imenovan za poslanika v Londonu.

TISOČ TOVORNIH VAGONOV ZGORELO

Chattanooga, Tenn., 20. julija. Na postaji Southern Railway je požar uničil tisoč tovornih vagonov. Gasilci so sedem ur neprestano gasili, predno so spravili požar pod kontrolo. Povzročena škoda je ogromna.

VELIK METEOR

Heidelberg, Nemčija, 20. julija. — V tukajšnji bližini je treščil ob zemljo velik meteor. Pri padcu je nastlo tako grmenje, da ga je bilo slišati več milj naokrog.

VILJEM POSTAJA NADLEŽEN

Viljem je sprejemal generale in politike. — Nizozemci niso naprotovali. — Pismo na vojake je razžalilo narod.

Amsterdam, Holandska, 20. julija. — Prejšnji nemški cesar Viljem II. postaja polagoma nadležen drugače tako mirnim Holandcem. Nekateri med njimi niso odobravali, da si je v novembru 1918 poiskal zavetje na Holandskem, toda mu niso bili nasproni, dokler je sprejemal svoje nekdanje prijatelje, generale in politike privatno in se ni vmešaval v politiko. Zdaj pa Viljem ne žaga več drv kot prej in počilja preveč brzojavk.

Tem brzojavkam Holandci nasprotujejo, ker jih naslavlja "mojim zvestim vojakom" in se podpisuje "William, Imperator-Rex". (Viljem, cesar-kralj). Ta podpis je Viljem vedno rabil, ko je bil nemški cesar in pruski kralj.

Liberalni list Algemeen Handelsblad pravi, da Viljem zlorablja holandsko gostoljubnost in da je Holandski mnogo dolžan, ker ga je po razpadu Nemčije gostoljubno sprejela v svoje zavetje.

Holandska mu ne more braniti, da bi koval kake zarote, da bi zopet prišel na nemški prestol in ako bi se kdaj vkradel čez mejo, se bodo Holandci samo oddahnili, ker bodo nato imeli zavezniki odgovornost zanj.

Mnogi odlični Holandci so odločni v tem, da bodo protestirali pri zavezniških vladah, ako bo Viljem še dalje pošiljal brzojavke svojim "zvestim vojakom" s podpisom "Imperator-Rex".

MELLON SE VRAČA V AMERIKO

Southapmton, Anglija, 20. julija. — Ameriški poslanik v Londonu Andrew W. Melon je s svojim sinom Paulom odpotoval na parniku Olympic v New York.

Poslanik o svojem potovanju ni hotel podati nikake izjave, kot samo, da se namerava vrniti v treh tednih. Njegov povratek nima nikakega političnega ozadja, temveč hoče samo utrditi nekatere svoje privatne zadeve.

UTONIL V VINU

Percy, Ill., 20. julija. — Herman Ruehkorff je v svoji kleti po nesreči izbil sodu z vinom pipo. Njegova žena ga je našla mrtvega z obrazom navzdol. Utonil je v vinu.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President E. Bezelik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2—3878

BOMBE

Zadnji teden smo poročali, da so italijanske oblasti aretirale v Tolminu tri mlade Slovence ter našle pri njih precejšnjo množino dinamita.

Ako se bo izkazalo, da so nameravali vprizoriti atentat na kakega odličnega Italijana (no, italijanskim oblastim se bo že posrečilo dokazati, da so nekaj takega nameravali), bodo enostavno ustreljeni v hrbet.

Nam niti na misel ne pride, da bi se zavzemali za atentatorje, oziroma da bi odobravali atentate.

Ljudje, ki skušajo z bombami in napadi pomagati svojemu trpečemu narodu, so duševno nezreli oziroma prenapeti, in njihova dejanja niso narodu v pomoč, pač pa v neizmerno škodo.

Po primorskih vaseh in mestih se vrše aretacije v masah.

Vsakega količkaj sumljivega Slovenca pošljejo v ječo ali pa v pregnanstvo.

Slovenski pouk so odpravili, slovenščino so pregnali iz cerkev.

V modernem času ni še nobena vlada tako zatirala kakega naroda kakor zatira italijanska vlada slovenski narod na Krasu in v Primorju.

Zatiranje se vrši v narodnostnem in gospodarskem pogledu.

Slovenske podjetnike in obrtnike izpodrivajo trdi Italijani.

Italijanskim trgovcem da vlada vse ugodnosti, dočim ni slovenski trgovec nobene deležen.

Toda čudno — vsa ta nasilja ne zalezejo dosti.

Štirinajst let že stoka slovenski narod pod tem strašnim jarmom. Jarem mu je hrbet globoko upognil, zrušil ga pa ni, kajti močni in narodno zavedni ljudje žive po tistih naših lepih krajih.

Pa naj bo Italija še tako dolgo gospodarica Krasa in Primorja, nikdar ne bo mogla reči, da je naše ljudi prelevila v Italijane.

Če se je lotila take naloge, naj ji bo že vnaprej povedano, da je ne bo nikdar uspešno završila.

Kot rečeno, mi nikakor ne odobravamo atentatov in podobnih nasilnih dejanj.

Toda vsako nasilje, ki ga izvrše naši ljudje v Primorju, je izraz nezadovoljstva, ki vlada med narodom.

Ti izrazi se pojavljajo od dne do dne in se bodo pojavljali toliko časa, da bo primorski Slovenec deležen pravice, ki mu gre po vseh božjih in človeških postavah.

Z okupacijo Krasa in Primorja si je nakopala Italija nevarnega sovražnika, ki je sicer maloštevilen, toda neizprosen v svojem sovraštvu, ker mu sovraštvo nareku je narodna zavest.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	$ 4.—	Lir 100	$ 5.00
Din 300	$ 5.90	Lir 200	$ 11.50
Din 400	$7.80	Lir 300	$ 16.80
Din 500	$ 9.50	Lir 400	$ 22.—
Din 1000	$18.50	Lir 500	$ 27.—
Din 5000	$91.50	Lir 1000	$ 53.25

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo $ 5.00	morate poslati	$ 5.70
" " $10.00	" "	$10.80
" " $15.00	" "	$15.90
" " $20.00	" "	$21.00
" " $40.00	" "	$41.10
" " $50.00	" "	$51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino $1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

New York, N. Y.

Slovenska cerkev sv. Cirila in Metoda priredi prihodnjo nedeljo, 24. julija svoj piknik v Woodlawn parku, Bronx.

Na starem prostoru v gozdu nad Revnim Lazarjem iz gotovih vzrokov ni več mogoče imeti piknikov.

Tega pač ne bomo oznanjevali naprej, kaj bomo vse nudili našim gostom, da zadoste svojim zahtevam. Saj veste: kakor po navadi!

Kažipot na piknik: vzemite na 14. ulici Woodlanwn Park ekspresni vlak Lexington Ave. proge. Peljite se do predzadnje postaje, to je Mosholu Parkway, od tem pa na levo pet minut v gozd.

Sicer pa bo tudi vedno kdo pri postaji, da gostom pokaže pravo pot.

Pridite kar v največjem številu!

Cerkveni odbor.

Little Falls, N. Y.

Delavske razmere v tukajšnjem mestu so še sedaj pod ničlo. Izgleda, kot da se bomo morali zopet prihodnjo zimo pri peči valjati. Seveda, vprašanje je, koliko časa bomo še mogli to prenašati, kajti davek je vedno večji, zaslužek pa vedno manjši. Ravno ta teden se vrši prodaja hiš ali lotov posestnikov, kateri niso mogli ali pa niso hoteli plačati mestnega davka. Med njimi se nahaja tudi poštna hiša, kar nam je nerazumljivo, kajti če federalna vlada ne more plačati kako naj potem revni ljudje plačajo Upati je, da se razmere kmalu preobrnejo, to pa z mirnim potom, če le mogoče.

Ker imamo toliko počitnic, se pa tudi radi malo razveselimo. Tako smo imeli preteklo nedeljo piknik, pod pokroviteljstvom društva Marija Pomagaj. Izgledalo je okoli enajste ure dopoldne, da se piknik sploh ne bo vršil, kajti deževalo je kot bi iz škafa teklo. Ker je pa odbor društva po svoje molil, se je vseeno solnce usmililo ter prav lepo posijalo.

Imeli smo prav lepo zabavo celo popoldne do devete ure zvečer. Prav škoda, da ni bilo tudi Mr. Zgage zraven, kajti slišal bi marsikatero, ki bi mu prišla prav. Žal, da jo je tako kmalu popihal od tukaj. Zelo smo ga pogrešali. Upamo, da se kmalu zopet vidimo.

Iskrena hvala vsem udeležencem, posebno pa še vsem izven mesta, kajti vidi se, da nas radi obiščejo, čeravno so oddaljeni do 60 milj od tukaj, pa so prvi na mestu.

Upamo, da se tudi vdrugič zopet vidimo, to pa na dan 14. avgusta, takrat namreč priredi tukajšnji Slovenski Dom, Inc., svoj letni piknik na ravno istem prostoru, to je na Stop 44, (Gun Club) Herkimer Road. Vstopnina 25c za odrasle, otroci prosti. Igrala bo Slovenska godba. Za postrežbo bo tudi dobro preskrbljeno.

Toraj ste tem potom uljudno vabljeni vsi Slovenci od blizu in daleč, da se v kolikor mogoče velikem številu udeležite tega piknika, za kar vam bodi prisrčno hvala.

Opozarjam vse člane Slovenskega Doma, da se gotovo udeležite te prireditve, kajti kar bo preostanka, bo šlo v bolniško blagajno, od katere vsi pričakujemo v slučaju bolezni podpore.

Naznanja se tudi vsem članom in članicam sv. Jožefa, štv. 53 J. S. K. Jednote, da se bo vršila mesečna seja društva za mesec avgust 13. avgusta ob pol osmi uri zvečer v Slovenskem Domu kot po navadi; to pa samo zaradi tega, ker se drugi dan vrši piknik Slovenskega Doma.

Toraj na veselo svidenje 14. avgusta na pikniku, pa če bi slučajno hudo deževalo, pa v dvorani Slovenskega Doma na 86 Danube Street.

Iskrene pozdrave pošiljam vsem Slovencem po širni Ameriki in Canadi.

Frank Masle.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Tudi Vi želite še enkrat videti domovino!

Za denar, katerega potrošite v brezdelju, lahko uresničite Vašo željo in obiščete rojstni kraj.

Vožnja od New Yorka do Ljubljane stane $ 84.23
Za tja in nazaj preko Havre $159.60

Od New Yorka do Trsta ..... $ 90.00
Za tja in nazaj $150.00

Na brzoparnikih nekaj več.

Tudi kdor še ni ameriški državljan, dobi dovoljenje, s katerim lahko ostane v domovini eno leto.

Moderni parniki Vam nudijo vso postrežbo in neprijetnosti dožive le potniki, ki odpotujejo brez potrebnih navodil.

PIŠITE TAKOJ ZA BREZPLAČNA NAVODILA NA:

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street New York, N. Y.

Iz Slovenije.

Bratca je nevarno obstrelil.

V Spodnjih Lažah pri Poljčanah se je pri posestniku Korošču zgodila huda nesreča. 15-letni sin Alojz je z navadno pištolo po neprevidnosti nevarno obstrelil mlajšega bratca 9-letnega Ivančka. Oče in mati sta bila tistega jutra z doma po opravkih, zato tudi Ivanček in šel v šolo. Brat Alojz je pred dnevi prinesel domov neko staro pištolo, ki jo je kupil od pastirja Sitarja. Oče mu je, kajpak, nevarno reč takoj odvzel in jo skril. Omenjenega dne pa je Alojz pištolo, na katero je neprestano mislil, iztaknil, sedel na hišni prag in jo začel basati, kakor je to videl pri pastirju, s smodnikom in zdrobljenimi žeblji. Otroci so ga pri tem poslu seveda radovedno ogledovali.

Nenadno pa se je pištola sprožila in vsa zmes je udarila v obraz malega Ivančka, da je fantek v hudih bolečinah nezavesten obležal. Zadet je bil naravnost pod oko. Po ogledu zdravnika dr. Hronovskega je bil nesrečni otrok z razmesarjenim obrazom prepeljan v bolnico. Hudo je bil žalosten že prileten oče, ko je držal v naročju nezavestnega sina.

Cerkev na Gori Oljki žrtev plamenov

Kakor na večini ostalih vrhov ob robovih Savinjske doline, so narodno zavedni fantje 4. julija zvečer v počastitev slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda zažgali mogočen kres tudi v bližini starinske romarske cerkvice na eni najprikljubljenjših izletniških točk, na Gori Oljki, katere vrh leži 734 m nad morsko gladino. Cerkev, ki ima dva stolpa, je krita enako, kakor tudi poleg ležeče cerkovnikovo stanovanjsko poslopje z lesenimi deščicami, ki so bile močno razsušene in lahko vnetljive. Ko je kres že ugašal, je okrog pol 23. nekaj isker zanesel lahen vetrič na cerkveno streho, ki se je naglo vnela in kmalu je zažarel proti nebu nov, nezaželjen strašen kres.

V pičli uri je kljub napornemu gašenju številnih tamkajšnjih domačinov zgorelo cerkveno ostrešje in oba lesena vrhova zvonikov, iz katerih sta padla na tla deloma stopljena in razbita zvonova. Škoda je velika, ker so bile uničene baje tudi nekatere dragocene starinske cerkvene slike ter ostala cerkvena oprava. Celjani so hodili ves dan z daljnogledi na bližnje griče in ogledovali pogorišče prijazne romarske cerkve, ki jo je bilo mogoče ob lepem vremenu videti tudi s prostim očesom s kapucinskega mostu; živo belečo se sredi zelenih trat in gozdičev. Zdaj pa se opazi iz Celja le nekaj osmojenega, počrnelega zidovja, iz katerega se še vije lahen modrikast dim.

*

Tako je nesrečno naključje prizadelo cerkev, o kateri piše Marijan Marolt, da je biser arhitekture iz srede 18. stoletja (1754), delo stavbenika Leonarda. Vsa zunanjast je imela odsev notranjosti: razgibane stene so dale slutiti notranjo prostornost in dva visoka zvonika z bogato razčlenjenima strehama sta oznanjala živahnost te mojstrske tvorbe daleč po vsej spodnji Savinjski dolini. V glavnem oltarju je bila slika slovenskega slikarja Fortunat Werganta: Križanje, delo izredne izrazne moči in razgibanosti, ki jo je, kakor poročajo, uničil ogenj.

Zvonova sta bila šele pred kratkim potegnjena s stolpa, ko so med vojno rekvirirali največji zvon v vsej škofiji, ki se je čul po vsej dolini. Za mirno cerkvijo žalujejo poleg domačih vernikov tudi mnogi izletniki, ki jim je bila ta stavba prijetno zatočišče. Kljub hudim časom bi vendar bila dolžnost vse Slovenije, da pomaga ohraniti in obnoviti ta biser Savinjske doline.

Obupan družinski oče.

Ko je šel obhodnik proge Franc Motain službeno po železniški progi proti Poljčanom, je nenadno presenečen obstal, kajti pred njim je ležalo negibno na dvoje prerezano truplo. Z grozo se je nagnil bliže ter je v nesrečnežu spoznal Alojza Rapa, bivšega železniškega čuvaja. Ne mudeč se dalje, je o dogodku z najbližje čuvajnice takoj telefonično obvestil postajo Poljčane, od koder se je kar nato podala k mrliču komisija, ki je o nesreči takoj nadalje obvestila pristojna oblastva.

Vsi so bili edini, da je napravil nesrečni mož samomor. Žaloigra se je odigrala ponoči 200 m severno od predora pri Lipoglavi. Povožen je bil bržkone od brzovlaka. Truplo je bilo obrnjeno z glavo proti severu ter se domneva, da se je vlegel nesrečnik samo na en tir, ker je bilo truplo kakor z britvijo po dolgem prerezano, tako je ležalo na vsako stran pol trupla.

Pokojnik, ki je bil zadnji čas zaposlen kot delavec v Posegovi opekarni v Ločah, je bil star 49 let in je stanoval v Zbelovski gori pri Poljčanah. Zapušča dva otroka od 9 do 13 let in neutolažljivo ženo.

Uboj zaradi pesmi.

Pozno ponoči se je vračal 27. letni Ivan Kaučič v družbi dveh tovarišev proti mlinu v Spodnjem Porčiču, kjer je služil za mlinarja. Bil je precej vinjen ter sta ga morala tovariša voditi pod roko, dočim je on spotoma prepeval. Ko so prispeli proti vasi Trotkovi, so seveda petje slišali tamkajšnji fantje, ki so menili, da jih kdo izziva. Toplakova sinova sta baje odgovarjala na petje in se slednjič za vsak primer tudi oborožila z latami, da bi odkupila korajžo prihajajoče fantovske družbe.

Prišlo je med fanti res do prerekanja in slednjič do spopada. Kaučič je dobil tako silovit udarec po desnem sencu, da se je takoj zgrudil nezavesten, a tudi na tleh je še dobil nekaj udarcev po hrbtu. O hudi poškodbi so bili obveščeni domači, ki so pohiteli po ranjenca, da ga prepeljejo domov v Ižmance. Ker pa je Kaučiču pri silnem udarcu počila lobanja, je že na prevozu izdihnil.

NASI V AMERIKI

V Emergency bolnici v Cleveladu je umrla Antonija Hostnik, rojena Jama, stara 51 let. Doma je bila iz Poljan pri Št. Vidu nad Ljubljano. Tu je bivala 26 let. Zapušča soproga in tri sinove.

— V nedeljo zvečer je preminul v Clevelandu Anton Novak, podomače Serkave, star 64 let. Zapušča 4 otroke. Pokojnik je bival v Ameriki 42 let.

— V naselbini Monroe, Michigan, delajo rojaki po tri ali štiri dni v tednu, in dobivajo za težko delo po 28 centov na uro.

— Strop se je udrl v premogovniku v Adamsburgu, Pa., in je bil pri tej nesreči poleg drugih žrtev tudi rojak Martin Lužar.

— Eskimo Charlie Planinšek se nahaja v bolnišnici v Montreal, Kanada. Boleha na revmatizmu. Njegova dva otroka sta v varstvu oskrbnika Roberta Beamana.

Kakorhitro bo okreval, bo nadaljeval s potovanjem proti severu.

ROJAKU, KI IMA NEKAJ PRIHRANKOV in jih noče porabiti za časa depresije v Ameriki, se nudi lepa prilika za eksistenco v domovini. — **Proda se v Šmarci pri Homcu hiša štv. 27 (Barabova gostilna).** Hiša je pripravna za mesarijo ali kako trgovino. Pri hiši so gospodarska poslopja in 39 johov njiv, travnikov in gozdov. Dosedanji gospodar bo prodal vse objekte in zemljišče radi dveh trgovin. **Pojasnila daje: Winko Hrbjan, gostilničar v Domžalah, Industrijska ulica 12, Jugoslavija.** (2x 14&21)

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

ZOPET DOMA.

Dragi moji prijatelji na farmah, to pismo vam pišem iz New Yorka.

O, New York je krasno mesto. Nekateri pravijo, da je največje na svetu. Poleg tega je pa tudi v vseh ozirih zelo značilno.

Ko greš po ulici, ti silijo v nos rajski duhovi — po čebuli, pomarančnih olupkih, odpadkih in katranu.

Kadar je vročina, se za vraga ne moreš ohladiti. Blagor psom, ki smejo moleti jezike iz gobcev, nam, ki smo po božji podobi ustvarjeni, nam to ni dovoljeno. Če bi te opazil policist, da moliš jezik iz ust, bi te kmalu smatral za državi nevaren element in te aretiral, češ, da ga kažeš Hooverjevi prosperiteti. Vsledtega je najbolj priporočljivo držati jezik za zobmi.

Blagor ženskam, ker so tako oblečene, da jim zares zavidam. Široke hlače nosijo, — hlače, ki imajo to prednost, da so strahovito zračne. Dolge in široke hlače s širokimi naramnicami in ozek ošpetelj. To je pa tudi vse. In če bo vročina še bolj pritisnila, niti tega ne bodo potrebovale.

New Yorku se torej navzlic depresiji bliža paradiž.

Hiše so take kakor so bile, ko sem se podal na farme. In tudi New York je v splošnem isti. Zaradi mene se jim ni zdelo vredno nobene reči prenarejati. No, meni je vseeno, ker sem skromen in zadovoljen z vsako stvarjo.

Vožnja iz Little Falls je bila neizmerno dolga. Enajst ur neprestano na busu. Pa bi nič ne rekel, če bi bila poleg mene kompanija, kot se spodobi. Do Albany je že še šlo, ker so bili trije sedeži prazni, v Albany se je pa nasulo v bus toliko žensk, da sem bil kakor Peterček iz Babje vasi, ko so ga spremljale babe na ples.

Do Albany sem se podprl v Masletovi kuhinji, za naprej mi je pa stisnila Masletova soproga par dobrot v aržet, nekaj dobrega pa v roko, pa si revež nisem mogel pomagati.

Neštetokrat bi rad segel po steklenico newyorčana in napravil par dolgih požirkov, a si nisem upal, kajti človek mora biti vpričo žensk že vsaj kolikortoliko gentleman. Bil je pa še drugi razlog, da nisem potegnil steklenice iz žepa. Ako stvarica, ki sedi poleg tebe, ovoha, da imaš pri sebi kaj močnejšega nego vodo, sta takoj prijatelja, in tebi prokleto malo ostane.

In tako se je zgodilo, da sem od Albany do New Vorka žejo trpel. V New Yorku sem si pa pomagal in sem flaškon kar sredi Broadwaya nagnil, ne da bi vzbudil kake posebne pozornosti. Pa je bila tudi potreba, kajti brez tega pripomočka bi najbrž nikdar ne dospel iz središča ameriške metropole v samoten kraj države New Jersey, kjer pišem te skromne vrstice.

Naslednjega dne mi je pa rekel prijatelj: — Pazi, Zgaga, da te ne zapro, — ter je sumljivo pogledal moj trebuh. — V sedanjih časih je nevarno hoditi po svetu z očitnim znamenjem blagostanja.

— Prosim vas, ne zmerjajte mene. Če vam ne ugaja moja trebušna obilnost, pošljite protest Janezovi soprogi v Fly Creek, ki mi je od jutra do večera stregla z najraznovrstnejšimi dobrotami; protestirajte proti Masletovi soprogi v Little Falls, ki je po vsaki jedi prinesla še dva velika krožnika na mizo rekoč: — I, saj niste še nič jedli, dajte še to. Protestirajte proti Mrs. Hudales, ki mi je stregla z okusnimi idrijskimi žlikrofi. Če vam nisem všeč, moram nehote zvrniti krivdo tudi na Mrs. Kerzich v Cherry Valley, ki je tako izborna kuharica, kakoršnih je le malo v starem kraju, še manj pa v Ameriki. Razen jedi me je pa nekoliko tudi pijača napela, tako da res nisem več božjemu stvoru podoben.

Kar malo sram me je — pa kaj sram — nič sam, pač pa žal mi je.

Mlada in lepa Slovenka, ki opravlja baš v teh dneh devetdnevno pobožnost, me je premerila od vrha do tal in odločno rekla, da me ne bo nikdar več pogledala.

Ne vem, kaj jo je napotilo do tega sklepa: ali pobožnost ali štiriinštirideset inčev, ki jih merim čez pas!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

CLEMENT VAUTEL:

BRATA

Peter in Pavel sta študirala na istem liceju, toda ne z enako marljivostjo. Peter je bil zelo dober dijak in profesorji so mu prorokovali sijajno bodočnost.

Pavel je bil poglavar lenuhov in gospod Rosa-Larose, ki si je zaman prizadeval vzbuditi njegovo zanimanje za grščino in latinščino, mu je dan za dnem ponavljal:

— Lenuh ste in nič ne bo iz vas.

Petrovi roditelji so bili srečni, da imajo takega sina.

— Prigovarjal mu bom, naj gre na visoko šolo, — je pravil oče znancem. — Že zdaj kaže, da se bo povzpel zelo visoko.

In res je napravil vse izpite z odliko; sam rektor univerze mu je pri pri zadnjem izpitu čestital. Pavel pa ni krenil po tej poti. Oče je moral z žalostjo v srcu priznati.

— Moj sin je tepec. Nikoli ne bo znal prevajati Horaca ali Vergila. A grščina mu je španska vas. Najbolje bo vzeti ga iz šole. Bo pač izgubljena eksistenca.

Ko je oče vprašal Petra, kaj hoče postati v življenju, je odgovoril:

— Akademik.

Pavel je pa odgovoril na isto vprašanje:

— Kolesa bom popravljal.

Ko mu je bilo trideset let, najboljši študent še ni bil član akademije, pač je bil pa že izdal v samozaložbi dve zbirki pesmi in izročil vratarju v Odeonu tri drame v stihih.

Pa tudi Pavel se je bil že odlikoval v svoji stroki. Najprej je popravljal navadna, potem motorna kolesa, slednjič pa tudi avtomobile. Njegova skromna delavnica se je razširila in postala tovarna. Peter si je prizadeval ukrotiti Pegaza, Pavel je brez posebnega truda krotil štirideset konj.

Prišla je vojna. Kot pesnik je mogel Peter služiti domovini samo na bojišču. Služil je pri pehoti, na bojišču je bil štiri leta, napredoval je do seržanta in za hrabrost je dobil vojni križec.

Tudi Pavel je šel na bojišče, ker je pa bil tovarnar, ni ostal tam. — Njegova naloga ni bila izstreljevati naboje, temveč izdelovati jih. Izdelal jih je malo, mnogo, neizmerno mnogo. Zaslužil je mnogo denarja. Dobil je križec častne legije.

Peter se je izkazal v bojih dostopnega klasične izobrazbe. Braneč most na Sommi se je spomnil na Horatia Coclita ter ga posnemal.

Pavel je pa širil svoje tovarne v neskončnost. Ni živel z vzvišenimi spomini na stari vek, temveč z dražestno igralko Liano des Begoinas.

Nekega dne ga je posetil Peter, ki je bil na dopustu.

— No, kako se ti kaj godi? — ga je vprašal Pavel.

— Ne slabo.... a tebi?

— Dobro, toda moja je trda. Ti imaš srečo. Nobenih skrbi, nobenih sitnosti. Ti samo ubogaš, in tvoja dolžnost je zelo enostavna: ubijati ali biti ubit. Ja, jaz pa imam odgovornost. In koliko dela! So trenutki, ki ti zavidam tvojega seržanta.

— Aurea mediocritas!

— V bistvu je to vojna civilstov. Mi tu daleč za bojiščem bomo zmagali.

— Sic vos non vobis.... Govorim o nas.

— Cigaro, dragi moj?

— Timeo Danaos. —

— Te niso Danaos.... so pa boljše.

Po vojni je Peter spravil svojo mesečno plačo. Pavel je bil pa že dvajsekratni milijonar.

Peter je začel pisati epos o vojni, ki ga pa ni hotel sprejeti noben založnik. — To je krasno, — so mu zatrjevali, — vidi se, da je vaš brizem prepojen s klasičnim okusom. Toda občinstvo se žal ne zanima za poezijo.

— Torej se bo treba lotiti proze, — je odgovoril humanist.

In začel je pisati veliko delo pod naglavjem "Latinska slaba". To je bil res spomenik izobrazbe, kjer je bil Joffre še enkrat primerjan s Fabijem Cunctorjem, kjer je dobil Foch poteze novega Maria, kjer se je Clemenceau zavijal v plašč patrijota Sulle, kjer so bili vsi ljudje in dogodki svetovne vojne primerjani z ljudmi ali velikimi deli starega veka.

Toda založniki so odklonili tudi to delo.

— Napišite nam vendar kaj napetega, senzacijonalnega, — so mu prigovarjali

— Potrudil se bom.

— Da, toda niti besedice o vojni in nobenih latinskih citatov ....Saj jih nihče ne razume .

Toda tudi ta poskus se ni posrečil in Peter je bil srečen in vesel, da je dobil mesto instruktorja.

— Pavel je pa šel od uspeha do uspeha. Postal je narodni poslanec in ustanovil je dnevnik "Le Latin".

Nekega dne je prišel k njemu Peter, ki se nikakor ni svetil, razen na komolcih in kolenih.

— Rad bi postal sotrudnik tvojega dnevnika, — je odgovoril na bratovo vprašanje, kaj bi mogel storiti zanj. — Saj veš, da imam humanistične študije. In tako sem si misli, da me sprejmeš v službo. Glej, zdi se mi, da bi politični uvodnik....

— Tega napišem vedno sam.

— Ti? Jaz sem pa mislil....

— Da, dragi moj, lotil sem se tudi tega posla. Saj niso potrebne humanistične študije, da lahko človek zabavlja na vlado.

— Literarno kritiko....

— To sem prepustil prijatelju Liane de Begonias, bivemu kolesarskem dirkaču.

— Poročila, gledališko kritiko....

— Ne, dragi moj, za to so potrebni jasni, praktični, moderni ljudje. Ti si preveč klasičen. Ali hočeš prevzeti policijsko kroniko?

In Peter je ponudbo sprejel. — Vpleta med policijski kroniko in dnevne vesti vse mogoče latinske citate, zaradi katerih dobiva uredništvo dan za dnem proteste.

STALINOVA "KRAVA"

"Stalinova" krava je zadnje čase napravila precej razburjenja v Ukrajini. Pod "Stalinovo" kravo razumejo ukrajinski kmetje Stalinov odlok, ki ga je izdal spomladi in s katerim je hotel nekoliko zatreti preveč navdušeno se razvijajočo socijalizacijo poljedelstva. S tem odlokom je bilo kmetom zopet dovoljeno imeti eno kravo v domačo uporabo in prav tako zasebni vrt za sadje, zelenjavo in pičo za kokoši ali prašiča, ki ostane kmetu samemu. S tem odlokom je dana meja kolektivizaciji poljedelstva, ki je ostala še v skupnem obdelovanju polja. Stalin je hotel s tem doseči zvečanje poljedelske produkcije in izboljšanje kvalitete, potem ko sta leta in leta silno padali tako kvaliteta kakor tudi kvantiteta pridelkov. S tem naj bi bila kmetom dana možnost da po mili volji razpolagajo vsaj z malenkostmi iz svojega gospodarstva in jih lahko prodajajo po poljubnih cenah na poljubnih trgih. Odlok je bil izdan v nadi, da se bo nezadovoljnost kmetov s tem polegla in da bodo prišle na trg zopet večje množine zelenjave, jajc, kokoši in mleka.

Razumljivo, da so bili kmetje tega odloka veseli, saj so bili zadosti nejevoljni, ko jim je bilo s kolektivizacijo odmerjeno, koliko mleka bodo dobivali vsak za svoje otroke, čeprav je bilo mleko od njihovih krav, katere so morali izročiti skupnemu gospodarstvu. Pokazale so se zato tudi hitro dobre posledice, saj kmet zopet rad obdeluje svoj vrt in redi perutnino ali prašiče, ker ve, da bo dobil za to denar na roko, in denarja potrebuje tako krvavo kot le kaj. Dočim je prej hotel pridelati in je tudi pridelal le toliko, kolikor je potreboval zase, in je vse drugo raje pustil segniti, sedaj zopet skrbno pazi, da bo čim več lahko zaslužil. Množina pridelkov se bo radi tega gotovo pomnožila.

Križ pa je s kravo. Če krav ni, jih tudi Stalinov odlok ne more pričarati v hleve. Zakaj kmetje so, če so le mogli, krave raje preje pustili ponesrečiti in jih zaklali, kakor jih pa izročili skupnemu vaškemu gospodarstvu. Tako jim je ostalo vsaj meso. Nadalje so sedaj že zanemarili svoje travnike in pašnike, tako da nimajo zadosti krme za živino. Skupne živinorejske farme pa so v tako slabem stanju, da se je število krav na njih stalno manjšalo in tako je žalosten slučaj, da krav pač ni, in zato jih tudi Stalinov dekret ne bo kar naenkrat pomnožil. Je pa še druga plat, katere se ukrajinski kmetje boje. Mislijo namreč, da je prav za prav nevarno imeti kravo, ker se zna zgoditi, da bodo za to obdavčeni ali pa da jih bodo drugi imeli za kulake V območju Dnjetsra so ta dekret razširili še s tem, da sme porabiti vsak kmet četrtino desetine vinograda zase. Seveda so kmetje te vinograde že vse zanemarili, češ kdo bo delal za druge. Sedaj si pa mislijo, v Moskvi hočejo, da zopet lepo uredimo tele vinograde, potem jih bodo pa zopet socijalizirali. Zato naj ostanejo vinogradi le taki, kakor so, namreč zanemarjeni in neplodni.

Dogodil pa se je celo ta-le slučaj: Kmet je prišel k vodju kolektiviziranih posestev s časopisom v roki in mu v njem pokazal Stalinov dekret: "Ali si čital, tovariš, kaj je ukazal Stalin, da dobi lahko vsak svojo kravo nazaj? — "Čital, tovariš, in ti jo hočeš imeti nazaj?" — mu je odgovoril vodja. — "Seveda!" — "Dobro, pridi jutri ponjo".

Drugo jutro je prišel kmet in si je izmed mršavih krav izbral svojo lisko ali rjavko, jo gnal domov, umil, dobro nakrmil in otroci so veseli obesili izgubljenemu prijatelju venec okrog vratu.

Par dni zatem aretirajo kmeta in mu grozo, da ga bodo poslali v Sibirijo. Zakaj? Vaški sovjet je uganil, da je ta kmet odškodoval skupne koristi vaškega gospodarstva s tem, da je vzel kravo nazaj. Ta slučaj je seveda kaj hitro napravil vso dolgo pot skozi Ukrajino, in kjer so to zvedeli, ni noben kmet hotel sprejeti "Stalinove" krave.

KATERE ŽIVALI SE SMEJEJO?

Učenjaki si še danes niso popolnoma na jasnem, če se živali znajo smejati. Gotovo pa je, da umejo izražati ugodja, ki v nekem pogledu sličijo človeškemu smehu.

Tako je na pr. znano o konjih, da se smejejo. Ta pojav lahko često opazujemo pri njih. Nikakor pa še ni gotovo, če se smejejo tudi krave, teleta, sloni in lisice. Drugače je pa že z opicami. Dve ki jih smatrajo za najsorodnejši človeku, orangutan in gorila, se znata smejati in tudi zabavati približno kakor človek.

Da se prepričamo o smejivosti opic, je dovolj, da jih požgečkamo pod rebri. Odraslim opicam ne prija in godrnjajo, če jih dražimo z žgečkanjem. Toda mladiči šimpanzov in orangutana so v smehu prav ljubki in se smejejo in kričijo prav kakor otroci. Iz tega izvaja znanost svoj nazor, da so opice prav za prav edini zastopniki živalskega rodu, ki se lahko smejejo kakor človek.

V ostalem pa lahko rečemo, da izražajo živali, če ne s smehom, pa na drug način, svoje veselje in zadovoljnost. Mačka na pr. prede in na ta način njenega ugodnja nedvomno odgovarja dobri volji pri človeku. Pri belouškah so večkrat opazovali, kako otročje so v igri in kako se jim svetijo oči, kar si nekateri tolmačijo kot smeh Na poseben način izražajo svoje veselje bele podgane, ki šklepetajo z zobmi. Ta način spominja še najbolj na človeški smeh, kajti bele podgane snujejo glasove z odprtimi gobčki, ki se med smehom zapirajo kakor človeška usta.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan.

KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nesgode ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad $1,100.000.00, članstva nad 20,000. Nova društva se lahko vstanovijo v Združenih državah z 8. člani. Pristopnina prosta.— *Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ.* Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Zbašnik, Ely, Minn.

BOŽJAST JE OZDRAVLJIVA

Že v starem veku so imenovali božjast ali epilepsijo sveto bolezen, kajti ni je bilo moči, ki bi mogla rešiti bolnika pred to boleznijo. Prav tako je odpovedala pri tej strašni bolezni moderna medicina, ki je našla doslej le sredstva, da je z zdravili, ki pomirjajo, olajšala in oslabila posamezne božjastne napade. Večina takih bolnikov pa nosi strašno bolezen v sebi še naprej in nihče ne ve, kdaj ga bo bolezen zopet napadla in mu tako vzela morda v nesrečnem slučaju celo življenje. Bolj nevarno bolni pa čakajo po bolnišnicah ali celo v norišnicah v oddelkih, nad katerimi stoji napis "neozdravljivi" edine rešiteljice — smrti. Leta in leta hirajo za sivimi zidovi in ločeni od ostalega sveta in življenja sploh, onemogli prenašajo strašne napade bolezni. Če premišljuje človek nesrečo takih revežev, potem se lahko šele zave, kaj bi pomenilo zdravilo, ki bi, če ne bi že povsem ozdravilo, vsaj onemogočilo, pojave božjasti. Kakor vse kaže, se je posrečilo dunajskemu zdravniku in primariju rentgenovega instituta dr. Wieserju, da je našel postopek, ki ga je dolgo časa izpopolnjeval in kateri je po dosedanjih uspehin morda vendarle pravi in edini način, s katerim je mogoče zdraviti božjast. Zdravnik dr. Wieser je po večletnih poskusih dognal, da je mogoče zdraviti božjast z rentgenovimi žarki. Seveda je za tako zdravljenje treba izredno natančnih naprav, zakaj božjastni bolniki se obsevajo z rentgenovimi žarki takorekoč "po kapljicah". Bolnikom obsevajo z rentgenovimi žarki, ki pa morajo biti izredno slabotni, skozi lobanjo tako, da zadenejo žarki le gotove dele možganov. Jakost žarkov, ki jih rabijo pri tem zdravljenju, je komaj tisočinka jakosti običajnih rentgenovih žarkov, obsevanje pa se mora ponavljati zelo dolgo. Pri prvih poskusih so obsevali bolnike po več let, občasoma pa je primarij Wieser izpopolnil metodo tako, da zadošča nekaj mesecev trajajoče obsevanje. Uspehi zdravljenja božjastnih bolnikov z rentgenovimi žarki so zelo razveseljivi. Na ta način zdravljeni bolniki ne dobivajo več bojastnih napadov, potem, ko je zdravljenje končano. Zdravnik sam sicer ne trdi, da je bolezen ozdravil, pač pa je prepričan, da je onemogočil napade božjasti. To je dokazal z velikim številom bolnikov, ki so rešeni s pomočjo rentgenovih žarkov te strašne bolezni. Pri prav hudih slučajih pa popolnega ozdravljenja ozir. prenehanja napadov ni mogel doseči, pač pa je močno ublažil silovitost napadov in dosegel, da so se napadi mnogo bolj poredkoma javljali. Prav posebno razveseljivo pri tem zdravljenju pa je, da se da bolezen zdraviti ne glede na to, ali je bolnik star ali mlad. Če bo temu dunajskemu zdravniku uspelo, da bo še bolj izpopolnil svoj način zdravljenja božjasti, smo lahko prepričani, da bo polagoma izginila ena najstrahotnejših bolezni, ki je v premnogih slučajih ubila človeka pri zivem telesu.

ZVITI ORGLAR

Holandci imajo staro narodno pesem "V imenu Oranije, odprite vrata!", ki jo pojejo ob svečanih prilikah. Da se da uporabiti še za kaj drugega, ne samo za izražanje svečanih občutkov, je dokazal orglar v mestecu Sneeku, ki so ga med igro na zvonove delavci nehote zaprli v zvonik. Mož je opazil to prepozno, a zvonik je previsok, da bi mogel poklicati kakšnega človeka, ki bi šel preko trga. Tedaj je imel dobro domislico: zasviral je nekoliko krati zaporedoma na svoje zvonove prvo vrstico starega napeva: "V imenu Oranije, odprite vrata!" Ljudje so to slišali, razumeli, zakaj gre, stekli h ključarju in mož je odrešil zaprtega zvonarja.

UČENI CIGAN

Univerza v Capetownu, Juž. Afrika, je priznala ciganu Michali prvo nagrado za najboljši znanstveni spis o bolezni konjskih kopit.

Stvar sama na sebi je čisto razumljiva, kajti cigani so prvovrstni strokovnjaki v poznavanju konj.

Cigan, ki je predložil univerzi ta spis, je popolnoma nepismen človek. Njegov spis obsega 150 strani. Michala je sestavek narekoval v stroj in ga v jezikovnem pogledu tako dobro obdelal, da so se čudili vsi profesorji, kako more nepismen človek tako dovršeno izražati svoje misli.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

MOLITVENIKI

SVETA URA
- v platno vez. ..... .90
- v fino usnje vez 1.50
- v najfinejše usnje vez 1.80
- v najfinejše usnje trda vez 1.80

SKRBI ZA DUŠO
- v platno vez. ..... .90
- v fino usnje vez 1.50
- v najfinejše usnje vez 1.80

RAJSKI GLASOVI
- v platno vez. ..... .80
- v usnje vez. 1.20
- v fino usnje vez. 1.50
- v najfinejše usnje vez. 1.60

KVIŠKU SRCA
- v imitirano usnje vez. .60
- v usnje vez. ..... .80
- v fino usnje vez. ..... 1.—
- v najfinejše usnje vez. 1.20
- v najfinejše usnje trda vez 1.50
- v bel celluloid vez. 1.20

NEBESA NAŠ DOM
- v ponarejeno ..... 1.—
- v najfinejše usnje vez 1.50
- v najfinejše usnje trda vez 1.80

MARIJA VARHINJA
- fino vez 1.20
- v fino usnje 1.50
- v najfinejše usnje trda vez 1.60

Hrvatski molitveniki:

- Utjeha jatarosti, fina vez. ..... 1.—
- Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez 1.50
- najfinejša vez 1.60
- Zvončec nebeski, v platno ..... .80
- fina vez ..... 1.—
- Vienac, najfinejša vez 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

- Child's Prayerbook:
  - v barvaste platnice vezano ..... .30
  - v belo kost vezano 1.10
- Come Unto Me ..... .30
  - fino vezano ..... .35
- Key of Heaven:
  - fino vezano ..... .35
  - v usnje vezano ..... .70
  - v najfinejše usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE)

- Key of Heaven:
  - v celoli vezano 1.20
  - v celoli najfinejši vez 1.50
  - v fino usnje vezano 1.50
- Catholic Pocket Manual:
  - v fino usnje vezano 1.30
- Ave Maria:
  - v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

- Angleško slovensko berilo ..... 2.—
- Angleško-slov. in slov. angl. slovar .90
- Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.—
- Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši ..... .10
- Boj nalezljivim boleznim ..... .75
- Cerkniško jezero 1.20
- Domači živinozdravnik broširano .1.25
- Domači zdravnik po Kneipu:
  - broširano 1.25
- Domači vrt 1.20
- Govedoreja 1.50
- Gospodinjstvo 1.20
- Hitri računar ..... .75
- Jugoslavija (Melik) 1. zvezek 1.50
  - 2. zvezek, 1—2 snopič 1.80
- Kletarstvo (Skulicky) ..... 2.—
- Kratka srbska gramatika ..... .30
- Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov ..... .30
- Kako se postane državljan Z. D. .25
- Kako se postane ameriški državljan .15
- Knjiga o dostojnem vedenju ..... .50
- Kubična Računica ..... .75
- Liberalizem ..... .50
- Ljubavna in snubilna pisma ..... .35
- Materija in energija 1.25
- Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka .75
- Mladeničem, 1. zv. ..... .50
  - II. zv. ..... .50
  - (Oba skupaj 99 centov)
- Mlekarstvo ..... 1.—
- Nemško-angleški tolmač 1.40
- Nasveti za hišo in dom ..... 1.—
- Najboljša slov. Kuharica, 668 str. lepo vez. (Kalinšek) ..... 5.—
- Nemščina brez učitelja:
  - 1 del ..... .30
  - 2. del ..... .30
- Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem ..... .75
- Ojačen beton ..... .50
- Obrtno knjigovodstvo 2.50
- Perotninarstvo, broširano 1.50
- Pravila za oliko ..... .65
- Učna knjiga in berilo laškega jezika ..... .60
- Pslihične motnje na alkoholski podlagi ..... .75
- Praktični računar ..... .75
- Pravo in revolucija (Pitamic) ..... .30
- Predhodniki in idejni utemelji ruskega idejalizma 1.50
- Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano ..... 2.—
  - broširano 1.25
- Računar v kroneski in dinarski veljavi ..... .75
- Ročni slovnik italijanski in italijanski-slovenski slovar ..... .90
- Ročni spisovnih vsakovrstnih pisem ..... .50
- Solnčenje ..... .50
- Slike iz živalstva, trdo vezana ..... .90
- Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50
- Spretna kuharica, trdo vezana 1.45
- Sveto Pismo staro in nove zaveze, lepo trdo vezana ..... 3.—
- Sadno vino ..... .40
- Sadje v gospodinjstvu ..... .75
- Spolna nevarnost ..... .25
- Učbenik angleškega jezika
  - trdo vez. 1.50
  - broširano 1.25
- Uvod v filozofijo (Veber) 1.50
- Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebnike in trgovce 1.25
- Veliki vsevedež ..... .50
- Voščilna knjižica ..... .50
- Zbirka domačih zdravil ..... .60
- Zdravilna zelišča ..... .40
- Zel in plevel, slovar naravnega zdravilstva 1.50
- Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih 1.90
- Zdravje mladine 1.25
- Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 svezka 1.20
- Zgodovina Srbov, Hrvatovin Slovencev (Melik) II. zvezek ..... .50
- Prerokovalne karte ..... 1.—

Knjige pošiljamo poštnine prosto

"GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
NEW YORK

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Predsednik:
FRANK HOTKO
507 E. 73rd St., New York City
Podpredsednik:
MICHAEL UREK,
1715 Gates Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tajnik in arhivar:
JOSEPH POGACHNIK,
580 Liberty Avenue, Williston Park, L. I
Blagajnik:
PETER RODE,
72-23 67 Place, Glendale, L. I.
Zapisnikar:
RADO VAVPOTICH,
22-15 — 28th St., Astoria, L. Isl.
Nadzorni Odbor:
FRANK LUPSHA,
431 Morris Avenue, Rockville Center, L. Isl.
ANTON CVETKOVICH
993 Seneca Ave Brooklyn, N. Y.
FRED VELEPEC
72-25 — 67 Place, Glendale, L. I.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele pozna kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtne podpore ter ima v blagajni skoro $17,000.00.

Društvo zboruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3378

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

ČIN GOSPODA PIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil I. H.

53 (Nadaljevanje.)

— Lili, nikar ne govori tako, — je opominja gospa Ilza. — Kaj bo mislil gospod Ribič?

— O, Ribič že napol spada v Hrastnikovo hišo, kakor jaz.

— Milostljiva gospica ima prav in samo vesel bi bil, ko bi Pija imela malo njene odločnosti.

— Tudi to ji bomo preskrbeli. Niti oseminštirideset ur ne več — in ima več vzroka smejati se kot jaz.

— Zakaj, Lili? — vpraša Hinko.

Lili položi levo roko na mizo in s pomenljivim pogledom gleda na prstanec, na katerem ni bilo prstana.

Gospod Barbič je takoj razumel, kaj misli njegova hči in se nasmeje.

— O, tako Tudi ti ne bošš prikrajšana. Obhajali bomo dvojno zaroko: zaroko gospoda Ribiča s Pijo Hrastnikovo in tvojo z dr. Hinkom Hrastnikom. Potem mislim, da boš zadovoljna. Saj čas za čakanje sta si sama naložila, da je prej zagotovljena Pijina sreča.

— Oče, če ne bi tukaj sedeli v tujem prostoru, kjer so v nas uprte oči, bi iz veselja pričela indijanski ples in bi ti skočila okoli vratu. Tako pa se ti samo v spoštovanju zahvalim.

V zadušenem vrisku se trese Lilin glas in srečen pogled šine k Hinku, čegar srce se je tudi razširilo.

Njegovo dekle, to dekle! Najrajši bi jo bil privil na prsi!

Vsi so bili zadovoljni s predlogom gospe Ilze, da bi se vsi sestali v njeni hiši, ker je nevtralna. Treba je samo še iti po gospo Hedviko.

— Zato bom jaz skrbela, — pravi odločno Lili. — Pojdem po njo, jo bom prosila za blagoslov ter jo povabila na zaročno slavje z njenim sinom dr. Hinkom. In tako se ne bo mogla izgniti našega prага. In ko je enkrat tukaj, bodo takoj zastavili svoje besede gospod Ribič, gospod Martinc in gospod Lončar.

Kakor je Lili predlagala, tako približno je bilo tudi določeno.

In to je bila edina pot, po kateri je bilo mogoče priti do cilja.

Zdaj je bil tudi čas, da Hinko pove svoji materi, da je zaročen z Lili, ker je sreča njegove sestre gotova.

Vedel je, da je že davno sumila in da je zaradi njegovega molka mnogo trpela.

Toda deloma je bila pri tem sama kriva.

Prisrčno se pozdravita Pija in Hinko. Ko gresta proti poulični železnici, pravi Pija:

— Mama se je nekoliko izpremenila. Je zelo tiha in žalostna. Tudi mislim, da se nakaj huduje na tebe, ker si ji tako molčal zaradi potovanja, — brez vzroka človek vendar ne bo potoval v Ameriko!

In ker po kratkem molku, ker ji brat ne odgovori, nadaljuje:

— Mogoče se huduje zato, ker si šel z Volbenkom. Saj si šel z njim, kaj ne? Ali si ga videl?

Hinko ji stisne roko.

— Da, videl sem ga. In prinašam ti tudi njegove pozdrave.

Pija tiho vzdihne.

— Oh, kaj mi vse pomaga, ako je mati vedno tako trda. Nobenega veselja nimam več v življenju.

— Kaj povešaš glavo, Pija? Čudeži se dogode tudi kar čez noč. Veruj in zaupaj.

Njegov tajinstven nasmeh, ki je spremljal njegove besede, jo gane. Prime ga za roko. Neka slutnja jo obide — velika in razveseljiva.

— Hinko, nekaj sta izvedela o gospodu Martincu. Povej mi, prosim te.

— Tam prihaja voz, Pija. Ali mogoče hočeš, da vzameva avtomobil. To si lahko privoščiva, mi je še toliko ostalo — se smeje Hinko in pokliče taksi, ki se je ravno pripeljal mimo.

Pija se je ni več upala izpraševati in siliti vanj. Naenkrat jo je prevzelo neko tajinstveno veselje in koncem vožnje je videla goreti srečno luč.

V prepričanju si misli: — Ako bo Hinko hotel govoriti, bo tudi govoril. Ne sili ga. Mogoče hoče najprej povedati materi.

Ko je Pija natakala čaj, radovedno in v velikem pričakovanju gleda Hinka ter čaka, kaj bo povedal.

Jedli in pili so v sobi gospe Hedvike. Niso hoteli biti pri skupni mizi z drugimi gosti.

— Kako te je opalilo solnce, Hinko. Saj skoro izgledaš kot kak zamorec, — pravi smeje Pija.

— Vožnja je bila krasna. Tudi enega slabega dne nismo imeli. Vožnja po morju je nekaj krasnega, Pija. Tudi ti moraš enkrat imeti ta užitek.

— Naše razmere ne doboljujejo take zabavne vožnje, Hinko, — pripomni gospa Hedvika, — in čez morje tudi ne pustim Pije, kakor je enkrat rekla, da misli iti.

Gospa Hedvika je gotovo poz abila, kako je treba govoriti s Pijo.

Pri materinih besedah je izginilo veselje s Pijinega obraza in ni več izpraševala.

Ko Pija pospravlja posodo, vpraša Hinka: — Ali mogoče hočeš kozarec piva?

— Da, prosim.

Pija pozvoni služkinji, da odnese posodo. Nato pa prinese bratu steklenico piva, materi pa obenem prinese košarico češenj.

Ko Hinko pije svoje pivo in kadi cigareto, govori o vseh različnih stvareh, samo o tem ne, kar ste obe tako željno pričakovali.

Tedaj pa se Hinko naenkrat obrne k Piji.

— Pija, ali imaš še kako lepo obleko? Mislim obleko, katero je mogoče nositi pri kaki zaročni slavnosti. Da ima mati obleko, v kateri izgleda zelo dostojanstveno, vem.

Zaročna slavnst? Pija tesno stisne uhtnice, da ne bi prehitro kriknila. Kaj misli brat? Ona in Volbenk? Kako pa je mogel vse to določiti, ne da bi bil prej vprašal mater? In Hinko nadaljuje:

— Prav rad bi namreč videl svojo sestro pri moji zaroki.

— Pri tvoji zaroki, Hinko? — ji pride skozi ustnice. — Ali si se zaročil?

Hinko prikima.

— V Ameriki? Ali si zato šel tja?

— Ne, Pija, tako daleč mi ni bilo treba iti. To sem preskrbel tukaj.

Gospa Hedvika ne reče besede. Samo začudeno gleda sina, pričakujoč imena, katerega je slutila.

Hinko odloži cigareto in s šaljivim, obenem pa s slovesnim glasom reče:

— Naznanjam vama, da je Liili Barbičeva moja nevesta.

— Katera, Hinko? Lili? — V nepopisnem presenečenju Pija skoro krikne.

— Da, Pija.

— In tako naglo? Kako je to prišlo?

— Ne, Pija, ni tako naglo. Že pred nekaj tedni sva se zaročila. Milo pa je še nekaj ovir, katere je bilo treba premagati.

— In to se sedaj zgodilo? — vpraša gospa Hedvika z resnim glasom.

— Da, mati, — pravi Hinko in ji jasno pogleda v oči.

— Ali si tega tako gotov?

— Ali bi drugače kaj takega rekel?

Pija ni razumela tajnega pomena njegovih besed. Še vsa polna tgea, kar je slišala, pravi veselo:

— Lilini stariši najbrže niso hoteli? Vem, da so imeli druge načrte za Lili.

Pija nenadoma zardi, ko se spomni, da so bili oni načrti zaradi nje prekrižani.

— Vendar Pija je gospod Barbič z menoj kot zetom zelo zadovoljen.

— O, ta Lili! In nič mi ni o tem povedala.

— Ker jaz nisem hotel. In sicer iz več vzrokov, katere boš kmalu izvedela. In kar sem rekel, to je Lili storila.

Gospa Hedvika molči.

— Zdaj pa vaju prosim, da za jutri pripravite svoje obleke, da ste takoj pripravljeni, kadar pride po vaju Lili. Nato bo zaroka v ožjem krogu. V nedeljo pa tudi za povabljene goste.

— Da, da, — pritrdi Pija bratovim besedam.

— Upam, da ste zadovoljni z mojo izbiro.

— Nobene bi ne imela tako rada za svakinjo, kot Lili. Neizmerno se veselim.

Resnično je Pija mislila tako in vendar se je po njenem srcu plazilo temno razočaranje.

(Dalje prihodnjič.)

ZLOČIN NAD KAVO

Ko je poljski kralj Jan Sobieski leta 1683 pregnal Turke s pomočjo drugih krščanskih vojakov izpred Dunaja, so pustili Turki v svojih taborih, ki so jih zapustili z vso naglico, čudovito novost — kavino zrno. Takrat je Srednja in Zapadna Evropa prvič spoznala kavo. Malo potem so nastale na Dunaju že prve kavarne in danes si ne moremo misliti zajtrka brez kave. Kako nesrečne bi se počutile naše dobre stare mamice, če bi jim bila odvzeta edina dobrota, ki si jo privoščijo na svoja sara leta — skodelica kave. Dežela, v kateri se pridela tri četrtine vse kave na svetu, je pa Brazilija v Južni Ameriki.

Kar je pšenica Kanadi, kar v Argentini živina, kar Bosni slive, to je Braziliji kava. Od kave živi vsa država in Brazilija izvozi na leto 16 milijonov vreč kave, t. j. 96 milijonov kg gave. Koliko denarja pride samo za kavo v Brazilijo, lahko razumemo, zato bi človek sodil, da Braziliji svetovna kriza ni mogla do živega. In vendar to ni res. Prav tako, kakor so padle cene poljedelskim pridelkom in kakor naš kmet skoro ne dobi za svoje pridenlke toliko, kolikor so stali, ko si jih je vzgojil na lastni zemlji s krvavimi žulji.

Brazilija se danes potaplja v kavi. Kako to? Zadnje letine kave so bile v Braziliji izredno bogate in pridelali so toliko kave, kakor je ne povžije v sedanjih razmerah ves svet. Dasi je skušala Brazilija izvoziti čim več kave, so ji ostale od lanske žetve še silne množine kave, ki jih ni bilo mogoče razpečati. Z razpečavnjem kave se v Braziliji bavi zlasti velika družba "Conselho Nacional Do Cafe", ki je lansko leto pokupila ves odvišni pridelek samo zato, da ni padla cena kavi pod lastno ceno. Ker je bilo kave namreč toliko preveč, je bila nevornost, da bi padla cena kavi tako, da ne bi bili plačani niti stroški za pridelavo. In tako se je zgodilo, da je tej družbi ostalo v ogromnih skladiščih 12 milijonov vreč kave po 60 kg, torej 72 milijonov kg kave. Bliža pa se že nova bogata žetev in zato je nastalo vprašanje, kam s kavo.

Družba se je odločila zato, da ne bodo cene padle in da tudi dobiček ne bo manjši, da bo uničila vse te zaloge kave, torej 70 milijonov kg kave. In tako se je zgodilo, da so nosili in še nosijo delavci iz ogromnih skladišč vreče kave na ladje, kjer kavo izsipajo. Seveda se to vrši pod policijskim nadzorstvom in ko je ladja skoro do vrha zasuta s kavo, ladja odrine na visoko morje in delavci zmečejo vso kavo v morje. To se godi pri skladiščih, ki so so toliko od rok, da se ne izplača prevoz kave do tovarn, kjer bi po požgali mesto drv ali premoga. Drugje pa vozijo iz skladišč vso kavo k velikim tovarnam in plinarnam, ki jo porabijo za kurivo. Še preje pa jo polijejo s kreozotom tako, da postane nevžitna. Mnogo ladij tudi kuri mesto s premogom svoje kotle s kavo in nastala je celo nova mala obrt, namreč izdelovanje briketov iz kave. Brikete, ki imajo obliko opeke izdelujejo pri nas iz premogovega prahu in jih uporabljajo za kurivo. Tam delajo iz kave, ki so jih polili s kreozotom. V skladiščih kave leže še praveate gore kavinih zrn in te sedaj delavci skoro s solzami v očeh odnašajo na vozove, ki jih odvažajo k pečem in kotlom. Brezposelni, ki so dobili na ta način delo, vzdihujejo in pravijo: — Pri uničevanju kave smo dobili svoj zaslužek, Bog ve, če ga bomo pri novi žetvi.

Tako v Braziliji. Pri nas pa pijemo drago kavo in sedaj se je moral že marsikdo odpovedati radi stiske tudi temu najskromnjemu užitku. V Turčiji pa se je zgodilo pred meseci, da zaradi strogih deviznih odredb cel mesec Turki niso pili kave, ker jo enostavno niso mogli uvoziti. Kako so Turki, katerih si brez kave skoro gotovo ne moremo misliti, to mogli prestati, pa ne razumemo. Ali ni zločin, da bogata dežela uniči skoro polovico svojega najvažnejšega pridelka, zato da ne padejo cene in da se ne zmanjšajo dobički, ko drugje ljudje stradajo. Uničevanje božjih darov in blagoslova zemlje jasno dokazuje, da je pot, po kateri gre gospodarstvo sveta napačna in da bo treba pokazati strašnemu mamonizmu enkrat za vselej hrbet.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

RAZOROŽITVENA KONFERENCA SE BO KMALU ODGODILA

Ženeva, Švica, 20. julija. — Sem je dospel francoski ministrski predsednik Herriot ter se začel takoj pogajati za odgoditev razorožitvene konference.

Združene države, Velika Britanija in Francija so zadovoljne s klavzulo, naj se sedanji zastoj v oboroževanju podaljša za nadaljne štiri mesece.

POLJSKA PROTESTIRA PROTI LADJAM

Berlin, Nemčija, 20. julija. — Glasilo poljske vlade "Gazeta Polska" v Varšavi pravi, da je poljska vlada vložila pri nemški vladi protest proti kršenju poljske nadvlade v Baltiku.

Poljska dolži Nemčijo, da so se nemške bojne ladje zadnje čase večkrat približale poljski obali na razdaljo treh milj.

INOZEMCI V NEMČIJI

1. julija so stopili v Nemčiji v veljavo novi predpisi glede bivanja inozemcev na nemških tleh. S to odredbo so izgubile veljavnost vsi dosedanji ukrepi o inozemcih. Najvažnejša določba novih predpisov za tujce je ta, da se inozemec, ki živi v Nemčiji nepretrgoma deset let, ne sme izgnati iz dežele. Za inozemce, ki pridejo v Nemčijo nanovo, velja določba, da se jim ni treba javiti policijskim oblastvom prvega pol leta. Po tem roku se morajo prijaviti in morajo dobiti policijsko dovoljenje za nadaljno bivanje. V primeru, da nastopijo službo, se morajo takisto registrirati pri policijski oblasti.

Slednjič je Nemčija uvedla za inozemce, ki bivajo v njenem državnem območju, poseben potni list. Vsakdo, ki iz kateregakoli vzroka ne dobi potnega lista od oblasti držav, kjer je rojen in kjer ima domovinsko pravico, lahko zaprosi za "tujski potni list", ki ga mu izdajo nemške oblasti.

ŽRTVE JETIKE

Rusko emigracijo je razburil dvojni samomor v Kišnjevu na Romunskem. Nikolaj Sapježko, sin znanega kirurga v Odesi, je obolel na jetiki kot slušatelj beograjske univerze in se dolgo brezuspešno zdravil v Sloveniji. V nekem sanatoriju je spoznal in poročil hčer generala Moraviča iz ugledne beograjske družine. Sapježko je bil letos 36 let star, njegova žena je imela 38 let. Jetika je vedno bolj mučila zakonca. Sklenila sta, da bosta izvršila samomor, čim se bo odločila usoda slabejšega moža.

V Kišijevu, kjer je imel Sapježko lastno hišo, se je njegovo stanje stalno slabšalo. Naposled ni smel zapustiti postelje. Ponoči 29. junija je izgubil veliko krvi. Ko je stopila gospa v spalnico, jo je usmrtil s strelom iz revolverja. Potem je poklical iz pritličja usmiljenko in se je v njeni navzočnosti ustrelil. Krogla je šla skozi srce in povzročila takojšnjo smrt. Samomorilca sta zapustila pismo, kjer poročata o svojem načrtu. Na mizici Olge Sapježko so našli tudi steklenico s strupom.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

22. julija:
Roma v Genovo
Paris v Havre
Belgenland v Havre

23 julija:
Berengaria v Cherbourg
Volendam v Boulogne sur Mer
Roma v Genova

28. julija:
Majestic v Cherbourg
DeGrasse v Havre
Deutschland v Cherbourg in Hamburg
Bremen v Cherbourg in v Bremen

29. julija:
Westernland v Havre

30. julija:
Ile de France v Havre
St. Louis v Cherbourg in Hamburg
Rotterdam v Boulogne sur Mer
Conte Grande v Genovo

3. avgusta:
VULCANIA v Trst
Mauretania v Cherbourg
Pres. Harding v Cherbourg in Hamburg

4. avgusta:
New York v Cherbourg in Hamburg

5. avgusta:
Homeric v Cherbourg
Lafayette v Havre

6. avgusta:
Europa v Cherbourg in v Bremen
Lafayette v Havre
Veendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

9 avgusta:
Leviathan v Cherbourg

11. avgusta:
Aquitania v Cherbourg
Albert Ballin v Cherbourg in v Hamburg
Dresden v Cherbourg in v Bremen

12. avgusta:
Paris v Havre
Olympic v Cherbourg
Pennland v Havre

13 avgusta:
Augustus v Genovo
Minnetonka v Cherbourg
Statendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

15 avgusta:
Cleveland v Cherbourg in Hamburg

17 avgusta:
Rochambeau v Havre
Pres. Roosevelt v Cherbourg in v Hamburg

13. avgusta:
Berengaria v Cherbourg
Berlin v Bremen
Hamburg v Cherbourg in Hamburg

19. avgusta:
Majestic v Cherbourg
Belgenland v Havre

20. avgusta:
SATURNIA V TRST
Milwaukee v Cherbourg in Hamburg
Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

21. avgusta:
Columbus v Cherbourg in v Bremen

24. avgusta:
Stuttgart v Cherbourg in v Bremen
Deutschland v Cherbourg in v Hamburg

26. avgusta:
Conte Biancamano v Genovo
Homeric v Cherbourg
Westernland v Havre

27. avgusta:
Ile de France v Havre
Minnewaska v Cherbourg
Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

30. avgusta:
Leviathan v Cherbourg
Lafayette v Havre
Pres. Harding v Cherbourg in v Hamburg
Bremen v Cherbourg in v Bremen

31 avgusta:
Olympic v Cherbourg
Aquitania v Cherbourg
Roma v Genovo

1. septembra:
Generla v. Stueben v Bremen
New York v Cherbourg in Hamburg

2. septembra:
Paris v Havre
Minnetonka v Havre

3. septembra:
Veendam v Boulogne sur Mer

6. septembra:
VULCANIA V TRST

7. septembra:
Majestic v Cherbourg
Manhattan v Havre

8. septembra:
Berengaria v Cherbourg
Dresden v Cherbourg in Bremen
Albert Balin v Cherbourg in Hamburg

9. septembra:
Evropa v Cherbourg in v Bremen
France v Havre
Pennland v Havre

10. septembra:
Conte Grande v Genovo
Statendam v Boulogne sur Mer
Champlain v Havre
St. Lous v Cherbourg in Hamburg

11. septembra:
Pennland v Havre

13. septembra:
Columbus v Cherbourg in v Bremen

14. septembra:
Ile de France vx Havre
Mauretania v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre

15. septembra:
Bremen v Cherbourg in v Bremen
Hamburg v Cherbourg in v Hamburg

16. septembra:
Olympic v Cherbourg
Minnewaska v Havre

17. septembra:
Aquitania v Cherbourg
Rochambeau v Havre
Volendam v Boulogne sur Mer
Augustus v Genovo

20. septembra:
Leviathan v Cherbourg

21. septembra:
Paris v Havre

22. septembra:
Stuttgart v Cherbourg in v Bremen
Deutschland v Cherbourg in v Hamburg

23. septembra:
Majestic v Cherbourg
Westernland v Havre

24. septembra:
SATURNIA V TRST
Lafayette v Havre
Rotterdam v Boulogne sur Mer
Cleveland v Cherbourg in v Hamburg

25. septembra:
Europa v Cherbourg in v Bremen
Westernland v Havre

28. septembra:
Pres. Harding v Havre

29. septembra:
Berengaria v Cherbourg
Gen. v. Steuben v Bremen
New York v Cherbourg in v Hamburg

30. septembra:
Homeric v Cherbourg
Minnetonka v Havre

1. oktobra:
Ile de France v Havre
Bremen v Cherbourg in v Bremen
Milwaukee v Cherbourg in v Hamburg
Roma v Genovo
Veendam v Boulogne sur Mer

V JUGOSLAVIJO
Preko Havre
Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS
22. Julija — 2. Septembra

ILE DE FRANCE
30. Julija — 27. Avgusta

LAFAYETTE
6. Avgusta — 30. Avgusta

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščene agente

French Line
19 STATE STREET, NEW YORK

ITALIAN LINE

"ITALIA" — "COSULICH"
1 State Street, New York

DIREKTNA SLUŽBA V TRST in DUBROVNIK
Od New Yorka do Trsta v 11 DNEH
RAZKOŠNE IN OGROMNE LADJE
PRIHODNJA ODPLUTJA

23. JULIJA ....ROMA
30. JULIJA ...Conte GRANDE
3. AVG. .... VULCANIA
13. AVG. .... AUGUSTUS
20. AVG. .... SATURNIA
31. AVG. ..... ROMA

ZNIŽANE CENE
TJA TER TJA IN NAZAJ
Sijajni Prostori — Izborna Kuhinja
Vprašajte lokalnega agenta ali družbo.

VSE PARNIKE
in
LINIJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:

LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service
1359 Second Ave, New York, N.Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)

Sine samo
$2.—

Naročite ga pri
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 18th Street
New York City